

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir pețit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Apariții și învățăminte

(=) Glasul de azi al unui episcop maghiar din Cluj. — cum am vestit în numărul trecut al ziarului nostru, — își răzîmă drepturile bisericii sale pe paragraful legilor fostului stat ungar, începând tocmai — nu cu Tripartitul lui Ștefan Werböczy, — ci numai cu legile dela 1848 până la 1907.

Revista *Glasul Minorităților*, susținută de câțiva politicieni maghiari cu scopul d'inaugura politica de colaborare între democrația română și maghiară, duce — contrar scopului mărturisit — o campanie detestabilă împotriva țării românești, publicând calomniile debitate de Liga maghiară în publicația sa *The Oxford Hungarian Review*, care ne acuză înaintea străinătății că am dărâmat statue maghiare, am sdrobot opere delicate de peatră și bronz, am distrus busturi și alte monumente de poeți și artiști unguri, am maltrat cetățeni pașnici maghiari (poate în lagărele lui Hejjas și consortii? Red.); și astfel ungurii deslipiți trăesc în cumplite suferințe sufletești, sub o guvernare mai mult decât orientală: — toate acestea se reproduc în revista *Glasul Minorităților*, ce apare la noi în limba românească și în statul care — «sugrumă» libertatea graiului și scrisului minoritar...

Sânt abea câteva săptămâni, de când au prilejul unei împrumutării, regentul Ungariei «ciuntite» amiralul — ar putea fi admirabilul — Horthy, declarase că maghiarii dintre Tisa și Dunăre vor să restabilească «prin orice mijloace, vechea mărime a patriei maghiare, implântând pe culmile Carpaților steagul național maghiar cu chipul Fecioarei Maria»...

Frații noștri *turci*, — zic ungurii, — au refăcut prin vitejie mărimea națiunii lor; *bulgarii* au înlăturat (mai precis: au asasinat) pe ceice propagau umilire (!) în fața dușmanului; *germanii*, — pentru cari face acum propagandă, în America, și contele Apponyi, — vor ajunge — dacă nu sub Ludendorff, sub altul de acelaș fel, — earăș la putere, având drept misiune refacerea gloriei naționale...

Maghiarii, va să zică, se simt tari și mari întru a se pregăti, alătura foștilor aliați, împotriva «dușmanilor», cari sântem mai ales noi românii, «mici și slabi».

În fața acestor apariții și pregătiri, din lăuntru și din afară, vom trage unele încheeri, care nu trebuie să ne fie de prisos.

Trăim vremuri, când atât la noi, cât și în alte țări, lipsește mult din buna rân-

duială: oamenii s'au înstrăinat, în mare parte, de moravurile și poruncile propoveduite de biserică și de slujitorii ei. Lumea se îmbuibă în bunătăți mai mult ca altă dată. Gândurile mari și generoase sânt înlocuite cu atitudini care adeseori neutralizează munca productivă, ne țin pe loc neputincioși și întăresc poftele de subjugare ale rășboinicilor vecini dela apus.

Prea multă neîncredere se împrăstie în jurul nostru, prea se aruncă sămânța de sălbătăcire și nimicire. În adversarul politic nu se caută, decât răul și părțile slabe, — *acestea* se scot la lumină, se exagerează, se comentează cu talent literar mai mare sau mai mic.

Amenințările dela apusul apropiat care se vede că încurajează mult pe cei din lăuntru țării, ar trebui să aibe darul să ne deschidă ochii în toate privințele. Ele ne strigă cu o sinceritate involuntară, că interesul existenței noastre naționale pretinde, — pe lângă susținerea intimelor raporturi cu aliații noștri, — să răspândim între noi gândurile de încurajare, de mărîmîe și armonie între toți cei vrednici și cinștiți.

Dreptatea și adevărul nu se făuresc nicăiera prin violențe și certe ori cât de îndreptățită ar fi amărăciunea sufletelor. Puterea unui rău nu se înfrânge, dacă zilnic îl afirmi. Cele mai multe neajunsuri îmbracă realitatea actuală mai ales de aceea, fiindcă mereu sânt accentuate. De ce n'ar fi mai bine, să tăgăduiești uneori un rău și să-l slăbești prin faptul, că-i pregătești calea să dispară desfășurând lucrarea constructivă?

Dușmănia izvorește la adică din sentimentul incapacității și din absența nobleței morale. Unde există credința mântuitoare și gândirile înalte, acolo se pot ivi și succesele...

Dacă toate acestea sânt adevăruri care mai mult sau mai puțin le știm și le simțim, urmează să le aplicăm mai des.

Mai rar prin urmare, cu scrisul acerb al atâtor gazete, din care sufletele cititorilor nu asimilează decât: sau descurajarea, sau obiceiul (se zice că ar fi românesc!) al certelor zilnice între frați.

E vremea, ca mințile *cititorilor* înarmate cu energia morală, să nu se mai lase hrănite cu acelaș fel de bucate, ci liberate de sub înrăurirea nefastă a gândurilor negre și a discuțiilor zădarnice, să răspândească în cercul lor de învățare ideile de *încredere*, de *muncă*, și *disciplină* în orice împrejurări...

Numai așa, pe creasta munților noștri va falfăi astăzi și mâne și de-a pururea tri-

colorul implântat acolo de *dorobanțul român*, și apărat de vrednici urmași ai acestui desrobitor de țări și oameni.

Pomenirea lui Mihai Viteazul. În ziua de 21 Noemvrie a. c. (Sf. Arhangheli Mihail și Gavril), comitetul central al Ligii Culturale va pomeni printr'un parastas, ce se ține în Biserica Mihai Vodă din București la ora 11 a. m., pe marele Voevod Mihai Viteazul.

Au fost invitați a lua parte la această pomenire delegați ai tuturor școalelor, și regimentului Mihai Viteazul, ai autorităților, precum și membrii Ligii Culturale.

Reforma calendarului. Din Belgradul Sârbiei se vestește, că biserica ortodoxă sârbească după discuții de câteva zile, a adoptat principiul reformei calendarului, precum și căsătoria preoților văduvi.

Intrarea în vigoare a acestor hotărâri rămâne subordonată la adoptarea lor de celalalte biserici ortodoxe slave.

Prigonirea românilor din Jugoslavia. Ziarul *Graiul Românesc*, organ al partidului național român din Jugoslavia, ne aduce acum o nouă pildă de intoleranța vecinilor noștri:

«Comuna bisericească română din Sătul-Mare — scrie acest ziar — are pământuri de prima calitate în întindere de 187 jugăre, și două sesiuni parhiale de 69 de jugăre, care acum în ultimul moment după însămânțare au fost expropriate în ciuda legilor și ordinațiunilor existente, cari asigură posesiunea liberă a unui complex de 518 jugăre pe seama acelora cari lucră pământurile.

Referentul agrar din Vârșet zicea, că ar fi aceasta o măsură de represalie pentru exproprierea făcute de statul român față de averile bisericești sârbești din România. Noi știm că în România nici o sesiune parohială nu a fost luată; ear dacă s'au luat astfel de averi, totuși s'a respectat paragraful legii referitor la minimumul inexpropriabil și pământul luat s'a împărțit și sârbilor din comunele respective. Noi știm însă, că pământul din chestiune luat dela biserica românească numai românii nu-l vor căpăta, ear valoarea acestor pământuri trece peste 6 milioane de dinari».

Își schimbă religia. Ziare ungurești din Ardeal scriu că, în urma dispoziției ministerului instrucției publice ca școalele confessionale minoritare să nu primească decât elevi de aceeaș confesiune, numeroși părinți din Cluj și Aiud, ai căror copii, înscriși în școale de altă confesiune, au fost exmatriculați se ocupă cu ideea de a-și schimba religia, spre a-și putea trimite copiii la școală. Părinții ar fi luat această hotărâre, deoarece copiii lor nu mai găsesc loc în școlile statului. Deoarece la Aiud nu există decât un liceu reformat, părinții de religie catolică intenționează să treacă la religia reformată. La Cluj, părinții protestanți să treacă la catolicism, spre a-și putea trimite copiii la institutul Marianum.

Ce-i aia: control?

O întrebare pentru dl ministru al cultelor și artelor

La congresul preoțimii ortodoxe din Ardeal, ținut anul acesta la Arad, s'a petrecut un lucru, pe care, dacă n'am fi pierdut noțiunea senzaționalului, l-am numi deadreptul senzațional. Faptul este atât de grav, încât ne vedem siliți să-l dăm publicității — cu cea mai profundă indignare.

Prezidentul «Asociației clerului Andrei Șaguna» a obținut anume dela ministerul cultelor o seamă de cărți pentru a fi distribuite preoților și mirenilor cari aveau să participe la numitul congres. Printre acestea s'a găsit însă — spre uimirea noastră — și un număr considerabil de exemplare din broșura de ocară scrisă de părintele Sachearie împotriva I. P. S. mitropolit primat. Faptul, care nu era lipsit de elementele senzaționalului, a fost viu comentat în cercurile preoțești producând o desăvârșită consternare. Și cu drept cuvânt, căci el pune în cumpănă deadreptul prestigiului ministerului de culte și omenia unui director care răspunde la numele de Dr. Zenovie Păclișan.

Înt'adevăr, or cât ne-am dat silința să găsim o nevinovată explicare a mai mult decât regretabilei descoperiri, n'am izbutit. Căci ea nu îngăduie decât două de-o potrivă de revolțătoare: Sau că onoratul ministru al cultelor își însușește cuprinsul broșurii de scandal, găsindu-o vrednică de popularizare — și atunci-i rău, sau că faptul este o condamnată farsă, înscenată de dl Dr. Zenovie Păclișan, preotul unit care conduce secția culturală a ministerului de culte — și atunci-i și mai rău, pentru că sântem îndreptățiți să întrebăm pe dl ministru al cultelor, dacă la departamentul domniei sale se știe *ce-i aia: control?*

De altfel pentru noi a fost și va fi o anomalie însuș faptul, că direcția culturală a Ministerului de culte într-o țară în care — după constituție — ortodoxia este «dominantă» s'a găsit de cuviință să se dea pe mâna unui preot unit. Dacă până acuma n'am dat la lumină această anomalie, am făcut-o pentru a nu mai da fraților noștri uniți un prilej în plus să pozeze pe — persecutații... După ce însă dl Z. Păclișan crede că dela locul în care se găsește își poate bate joc de superiorii săi și de biserica ortodoxă, cumpărând și răspândind pamflete de ocară, pe banii acesteia, — *d-sa nu mai poate sta acolo.* Căci dacă d-sa a fost în stare să-și permită atâta cinism față de *preoțimea* ortodoxă și față de șeful ei — I. P. S. Mitropolit primat al țării, — ne întrebăm, ce va fi făcut d-sa pe la cele biblioteci populare, pe cari le a înființat în părțile de nord ale Ardealului, cu banii țării, dar sub numele său? Te pomenești că în catalogul numitelor biblioteci se va găsi și broșura «apocrifă» despre Gh. Lazăr, poate și «La Garçonnet» de V. Marguerite și toată literatura joubertiană, cu care dl Z. Păclișan vrea să ne «lumineze» satele.

FOIȘOARA

Cronică teatrală sibiană

Compania teatrală *Astra* care a deschis stagiunea în 3 și 4 Noemvrie 1923 cu Fântâna Blanduziei, a continuat reprezentările Sâmbătă cu *Țăranul baron*, comedie în șase tablouri, scrisă de dramaturgul danez Ludovic Holberg, tradusă de Bezdechi.

Piesa, vestită în literatura scandinavă, conține următoarele:

Jeppe dela munte, țăranul băutor, ar avea să se ducă la oraș, unde îl trimite nevastă-sa, bătaioasă din fire, să-i cumpere săpun. Țăranul setos se împiedecă la cărciuma lui David, să îmbată tun și adoarme pe un gunoi. Baronul Nilus, cu oamenii săi, în trecere pe acolo, văd pe adormitul țăran și se hotărăsc să-i facă o pozna: îl ridică, în nesimțire, și-l duc la castel. Aici, fără să se deștepte, este îmbrăcat boește și culcat într'un pat domnesc. Când Jeppe dela munte, în sunetele unei muzici tănuite, se deșteaptă din somnul adânc, îl salută o ceată întregă de sluji cu vorbe umilite de: «Inălțimea Ta!» «Măria Ta!» ca pe un ilustru stăpân. Țăranul prost, de mare mirare, nu înțelege nimic. Visează? Sau e realitate? Sosesc doctorii și-l încredințează că este realitate și nu vis. Acum, dacă așa zice toată lumea, crede și el că este baron, și începe să se poarte, «ca domni», să asuprească pe cei din jurul său și

De'ncheiere, mărturisim că am fi cât se poate de bucuroși să fim desmințiți în ipotezele noastre dureroase. Până la dovada contrară însă avem dreptul să pretindem imediate sancțiuni pentru domnul, care și-a permis în chipul cel mai cinic să-și bată joc de sufletul preoțimii noastre.

Regimul școalelor minoritare din Ardeal

Dispozițiile principale, luate de ministerul instrucțiunii, privitor la regimul ce se aplică școalelor minoritare din țara noastră, sânt următoarele:

1. Pentru învățământul primar:

a) În toate școalele primare confesionale se introduce limba statului, câte o oră pe zi în clasele I-a și a II-a, și câte 2 ore pe zi în clasele III-a și a IV-a;

b) Se cere calificația și cetățenia română tuturor învățătorilor dela școalele confesionale;

c) Toți învățătorii minoritari vor trece examen de limba română;

d) Istoria și Geografia țării vor fi predate în românește.

2. Pentru învățământul secundar:

a) Se va preda în românește în toate clasele limba statului, — ear în clasele IV și VIII Istoria, Geografia și Constituția patriei;

b) Școalele confesionale nu vor primi anul acesta în clasele I și II decât elevi de aceeași confesiune, afară de localitățile unde nu există o școală a statului;

c) Elevi particulari nu se vor putea înscrie pentru examene decât la școalele statului;

d) Se interzice coeducațiunea;

e) Toți profesorii școalelor confesionale vor fi obligați să treacă un examen de limba română.

Ședințele Sfântului Sinod

Membrii Sinodului au continuat Miercuri dimineața ședințele.

S'a luat în discuțiune chestiunea unificării bisericii și s'a decis ca aceasta să fie adusă la îndeplinire cât mai curând.

Sinodul a dat aprobare pentru diferite manuale didactice de religie și a ascultat diferite rapoarte și comunicări.

În ședința de Joi s'au făcut mai multe comunicări privitoare la chestiuni administrative bisericești.

Sinodul a luat apoi cunoștință de vacanța dela episcopia din Constanța pentru locul de arhieru-vice.

Pentru acest loc și-au înscris candidaturile arhimandriții Iuliu Scriban, Gherontie Nicolau și preotul Cezar Popescu.

să le dicteze aspre pedepse. Dar, când «baronul» se îmbată tun și adoarme, curtenii tiranizați îl îmbracă în hainele lui țărănești, îl scot afară și-l pun în vârful gunoii unde mai fusese odată. Când se trezește și earăși nu înțelege schimbarea, este deodată arestat și dat în judecată, că a intrat în castelul lui Nilus și s'a dat drept stăpân al casei. Zăpăcit, după atâtea minuni, se întoarce la cărciuma lui David, — și lumea râde mereu de «poveștile» lui Jeppe dela munte; ear el, în cele din urmă, se împacă cu starea sa de țăran simplu, care nu se mai apucă de lucruri ce nu le pricepe cu mintea lui. —

Rolul cel mai greu l-a tălmăcit dl N. Velculescu, care a jucat pe țăranul Jeppe; în unele scene (din actul când se deșteaptă în castel) a reușit să înfațișeze exact deosebitele stări sufletești ale zăpăcitului bețiv; mai puțin nimerit ni s'a părut în scena actului prim, — monologul lung și nu de ajuns studiat, n'a produs efectul așteptat.

Toate celelalte roluri sânt de-a doua mână; executarea lor s'a făcut, cum am mai spus, cu mult zel și, în general, spre mulțumirea publicului. Teatrul, în afară de lojele rangului al doilea, a fost plin.

Martți, în 20 l. c., *Moartea civilă*, dramă în 4 acte de Giacometti.

În urmă s'au luat în discuțiune chestiunea recăsătoririi preoților văduvi.

S'au citit concluziunile consistorului superior bisericesc în această privință și s'a hotărât să fie luate în considerație.

În ședința de Vineri a luat parte și dl Al. Lăpădatu, ministru cultelor, și St. Brădișteanu, directorul general al cultelor.

După îndeplinirea obișnuitelor formalități, se fac diferite comunicări de către Mitropolitul primat și episcopul Vartolomei al Râmnicului.

Sinodul a luat apoi în discuție chestiunea înființării unei Academii teologice la Chișinău.

S'a hotărât ca o delegațiune aleasă de Sinod să meargă la sf. Munte, spre a studia chestiunea schiturilor și a monahilor din acel loc sfânt.

Sinodul a discutat apoi chestiunea Institutului biblic și a gestiunii financiare de până acum.

Dl ministru Lăpădatu a făcut un exposu al chestiunilor bugetare ce privesc biserica ortodoxă.

Nr. 8947.

Comunicat oficial

Atragem atențiunea Onor. cler și credincioși, că în 1 Decemvrie (18 Noemvrie v.) se împlinesc cinci ani dela proclamarea unirii Transilvaniei cu Patria Mamă, săvârșită în marea adunare națională dela Alba-Iulia 1918.

Această zi istorică ne cheamă să o prăsnim cu toată demnitatea.

Cu ea se încheie un lung trecut de umilință și de suferințe și se începe era libertății naționale. Înaintea sfântului altar să mulțumim Atotputernicului Dumnezeu, care a răsplătit jertfele și credința noastră în idealul neamului.

Sântem prea convinși că numai în libertate și în unire ne vom putea vindeca ranele trecutului și vom putea să activăm toate energiile sufletesti trecute dela generație la generație.

Din prilejul acestei zile istorice, Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român inițiază o prăsnuire patriotică.

Vă invităm să colaborați cu Asociația noastră, pentru ca prăsnuirea să fie cât mai deamnă și să înalțe în noi conștiința marilor răspunderi ale libertății.

Sibiu, 31 Octomvrie 1923.

Consistorul arhidiecezan.

Moneda germană. În urma destrăbălării politice, situația valutară în Germania se anunță catastrofală. Marca este egală cu zero. O coroană austriacă notează 30 milioane mărci. Leul nostru, destul de depreciat, este egal cu 5 miliarde de mărci... În Berlin se vând alimentele nu cu milion, nici cu miliard, ci cu billion de mărci.

Despre călătoria

Împrejurul pământului, întreprinsă de A. S. Regală principele moștenitor *Carol*, însoțit de o suită aleasă, a apărut primul volum, publicat de dl general Găvănescul, unul din membrii suitei principelui.

Volumul prim conține povestirea celor văzute în *Egipt*, cu o descriere minunată a monumentelor egiptene și cu știri exacte, comunicate de celebri egiptologi. Piramide, obeliscuri, temple sânt înfațișate cu talent de scriitor. Cartea este vrednică să aibă mulți cetitori.

Întreaga lucrare a dlui general Găvănescul va fi publicată în patru volume.

După întâiul volum, *Egiptul*, despre care pomenim mai sus, va ieși de sub tipar al doilea volum, cu descrierea drumului și timpului petrecut în insula Ceylan, cu mărețe procesiuni religioase, trecerea în India, vânătoare de elefanți, regiunea munților Himalaia ș. a.

În volumul al treilea se va povesti călătoria în Japonia, ear în cel din urmă traversarea Oceanului Pacific și a Americii, a Oceanului Atlantic și a Europei până la București.

Călătoria Principelui moștenitor a fost eveniment de importanță istorică, politică și culturală, ca cea dintâi expediție de ocol al pământului, făcută de români, salutați pretutindeni cu mare cinste.

Convocare

Pe baza § 7 al regulamentului pentru organizarea despărțimintelor Asociației «Andrei Șaguna», convocăm on. membrii ai despărțământului Sf. Gheorghe la conferința pastorală de toamnă pe zilele de Duminecă și Luni 19 și 20 Noemvrie v. (2 și 3 Decemvrie n.) 1923 în *Sfântul Gheorghe*, cu următoarea

Ordine de zi:

Duminecă la ora 8 a. m.

1. Serviciu divin cu liturghie, la care vor servi preoții Ioan Toma, Aurel Nistor, Iordan Curcubătă, Ioan Mircea și Gheorghe Constantin, predica o va rosti p. I. Curcubătă.

2. Deschiderea conferinței.

După masă la ora 2 și jum.

3. Discurs liber, rostit de p. I. Toma asupra metodelor de întrebuițat pentru adâncirea vieții religioase și readucerea credincioșilor noștri din județ la vechile comori strămoșești.

4. Dare de seamă asupra celor mai de valoare publicațiuni cu cuprins religios moral, în genere bisericesc-cultural, care nu pot lipsi de pe masa nici unui preot precum și a publicațiunilor celor mai bune de răspândit între credincioșii dela sate, de p. Nicolae Rădoiu.

5. Desfacerea imediată printru cei prezenți a celor mai bune publicații prin intermediul librăriei românești «Cultura Românească».

6. Organizarea tinerimii adulte dela sate, de p. G. Lincu.

7. Prezentarea celor mai bune statute-tip pentru tinerime, de p. I. Curcubătă.

Luni la ora 8 jum. a. m.

8. Discuție asupra pedicilor și cauzelor ce stau în calea cercetării intensive și regulate a bisericii de către credincioși și asupra celor mai bune mijloace pentru înlăturarea lor.

9. Aplicarea reformei agrare în județul Treiscaune în vederea situației speciale a bisericii noastre precum și a preoților și credincioșilor ei.

10. Chestiuni administrative: purtarea oficiului parohial.

11. Închiderea conferinței.

Pr. Aurel Nistor
prezident

Pr. Mihai Petru
secretar

Declarație*)

DL N. S. Ionescu în foaia sa «Viitorul Sibiului» Nr. 1 din 18 Noemvrie a. c. m'a atacat în cinstea mea personală și oficială (va ști pentru ce). La atari pamflete nu răspund, declarând cele afirmate de calomni și întortocheri tendențioase.

Pentru lămurirea publicului, am onoare a face cunoscut că am raportat cazul dlui ministru de interne cerând anchetarea, ear contra dlui N. S. Ionescu vom proceda conform legii.

Prefect Anastasiu Boiu.

*) Pentru cuprinsul declarației răspunde autorul ei.
Nota Red.

Calendarul Bunului Creștin (sau Calendarul arhidiecezan)

cu Sematism pe anul visect 1924

cu bogat și interesant cuprins,
va apărea și expedie în cel mai
scurt timp, în Editura :-:

Librăriei Arhidiecezane, Sibiu

Doritorii de revânzare să anunțe
prin cartă poștală câte exem-
plare să li se trimită :-:

Rabat 20%. Grăbiți și cereți acest bun calendar!

Poșta redacției

Pr. P. P. în C. Una o vom întrebuița. Locul se cuvine celui ce este mai chemat.

Dlul V. N. în O. Cât mai curând. Primim cu plăcere și altele.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, s'a întors în 20 Noemvrie din București la reședința Sa.

Predică în catedrală. Dumineca trecută la Priceasnă a predicat p. Iosif Serafim, protopop militar.

Conferențe în Sibiu. Ca cel dintâi între reprezentanții secției Sibiu a «Asociațiunii generale a profesorilor secundari», a luat cuvântul, aseară Duminecă dl N. S. Ionescu, profesor. În conferința sa, despre *Idealul american* —, ceea ce nu este nici decum o împerechere de cuvinte paradoxale — se ocupă de sufletul poporului american. În urma acțiunii solului și a climatului, tipul american se deosebește mult de cel european. Americanul e om de acțiune, cu spirit de inițiativă, își face singur cariera. Are multă și puternică voință, inteligența sa e subordonată voinții. Repezițiunea sa în hotărârie proverbială. Nu există «imposibil» în mintea de american. Ii place să facă bani dar nu ca la urmă să se odihnească: averea și-o pune în circulație, astfel utilitarismul său e pus în funcție socială. Patima riscului, patriotismul, educația femeii egală cu a bărbatului — toate se ilustrează cu exemple. Idealismul filosofic, creștin, sentimental și moral, în înțeles european lipsește din preocupările americanului, — care este întâi de toate om practic și realist. Idealismul său este una cu viața. Idealismul său estestic se manifestă în umorul sănătos și în avântul naiv al sufletului său. Idealismul justiției și filantropiei este a da fiecărui individ posibilitatea să-și desfășoare calitățile. În marele război al popoarelor americanul a fost condus de ideea dreptului. Și americanul este un idealist, căci năzuește spre ceva ce nu poate fi ajuns cu desăvârșire niciodată — Auditorul, și de astădată foarte numeros, a aplaudat călduros cuvintele instructive ale profesorului conferențiar. — În 21 Nov., Miercuri la sărbătorea Sf. Mihail și Gavril, va vorbi dna Maria O. Chițu despre Dante și Divina Comedia. Inceputul seara la ora 6.

De imitat. În ziua aniversării armistițiului (11 Noemvrie) este obicei ca în școlile din Franța să se citească numele ostașilor căzuți în război, și după fiecare strigare un elev răspunde: «Mort pentru patrie!» Această formulă, atât de simplă și pătrunzătoare, ar trebui introdusă și la noi. Invățătorul va însuși numele ostașilor, care prin moartea lor au dat strălucire satului sau orașului, ear școlarii pe rând vor răspunde: «Mort pentru patria română!»

Pentru o văduvă și orfani. Din Brașov se anunță, că dl N. N. Ionescu, șeful contabilității fabricii române de locomotive și vagoane S. A. în Brașov, a colectat dela colegii săi de birou și dela direcția fabricii, precum și dela enoriașii bisericii Dârste Săcele, suma de 1202 lei, pe care a expediat o văduvei preotului Ioan Opriș și orfanilor săi, la Cristiș, lângă Turda.

Inițiativă. Colegiul scrutinător al cercului XVII Treiscaune pentru alegerea unui deputat mirean în congresul național-bisericesc ortodox român, se va întruni, constituit și va proceda la scrutinarea protocoalelor prezentate: Duminecă în 19 Noemvrie (2 Decemvrie st. n.) a. c. precis la ora 11 a. m., în Sf. Gheorghe, în sala festivă a prefecturii jud. Treiscaune. Dr. Grigore Păltinean, comisar consistorial mirean.

Biletele de bancă deteriorate. Ministerul de finanțe a făcut o adresă Băncii Naționale, prin care îi aduce la cunoștință măsurile luate cu privire la biletele de bancă deteriorate prin uz. Astfel s'a comunicat administrațiilor financiare să primească aceste bilete la cassă și apoi să le schimbe cu altele nouă la oficiile Băncii Naționale. Administrațiile financiare vor trimite biletele deteriorate casieriei centrale a ministerului de finanțe, ca acesta să facă intervenție la Banca Națională pentru preschimbare.

Desființarea licențelor de sare. Spre a da putința unei mai bune desfaceri a sării, s'a hotărât, ca dela 1 Ianuar 1924 să se ridice monopolul de vânzare a sării. Se vor desființa și toate depozitele de sare din Ardeal. Aceasta hotărâre a regiei Monopolului Statului se va supune zilele apropiate spre aprobare consiliului de miniștri.

Cercul de recrutare Sibiu. Se aduce la cunoștința tuturor preoților, fie de or și ce religie, de pe raza cercului de recrutare Sibiu, că toți acei ce nu au îndeplinit etatea de 46 ani să se prezinte la cercul de recrutare Sibiu, până la data de 15 Decemvrie 1923, prezentând o copie de pe certificatul de hirotonie al episcopiei respective; acei cari au fost în armata Austro-Ungară ca preoți militari și au dobândit vreun grad să prezinte și actele doveditoare ale gradului. Dintre acei cari până în prezent s'au prezentat la cerc și au primit adeverință că s'au înscris în registrul confesiunilor, se vor prezenta numai acei care posed acte doveditoare că au avut în fosta armată vreun grad ca preot militar. *Comandantul cercului recrutare Sibiu.*

Monetă metalică. Ministerul de finanțe a dat rezultatul licitației ținute pentru baterea unui stoc de monetă metalică în valoare de 250 milioane lei. Licitația s'a adjudecat asupra fabricii «La société française de monnayage» din Paris a cărei ofertă prezintă condițiile cele mai avantajoase. Această monetărie a primit însărcinarea de a bate monete de un leu în valoare de 200 milioane, și de doi lei de 50 milioane. Efectuarea va trebui făcută în termen de 10 luni.

Exportul de vite. Monitorul Oficial publică următoarea deciziune a ministerului de industrie și comerț: Se înființează o comisiune compusă din președintele camerei de comerț din București sau un delegat al său, directorul vâmlor, un reprezentant al ministerului de industrie și comerț. Această comisiune va funcționa atât cât va fi necesar pentru stabilirea normelor, după care să se rezolve toate cererile exportatorilor de vite, cari au predat cota de contingente internă, după vechiul regim al exportului de vite.

Anunț. Pentru invalizi, văduve și orfani de războiu ai clasei trupeiților: Toți acei invalizi de război precum și văduve și reprezentanții orfanilor de război, cari locuiesc în Sibiu și posedă condicele noi de penzie, sânt invitați să se prezinte precis și punctual, la 15—30 Noemvrie, ora 8—1 a. m., la casa orașului. Se atrage atențiunea, că acei cari nu se prezintă la termenul sus menționat, vor primi pensiunea lor abia la plățirea viitoare, care se va face în Martie 1924. *Consiliul orașenesc.*

Bonuri. Dl Sándor Elefant, reprezentantul societății de industria lemnului din Satu-mare, a pus în circulație bonuri, semnate de dsa, pentru suma de 25 și 50 de lei. Punerea în circulație a acestor bonuri cauzează prejudicii atât detentorilor, în caz de pierdere, cât și Băncii Naționale, căutând a se discredita moneda țării. S'au luat măsuri să se oprească circulația lor și s'a sesizat în același timp și parchetul.

Stafia... Pe străzile Chișinăului din Basarabia se arăta, de câteva zile, pe la miezul nopții, o «stafie» care îngrozea pe locuitorii amenințându-i și strigându-le rusește: «Vei muri în curând!» Câțiva cetățeni și polițiști s'au pus în cele din urmă la pândă și au reușit ca într-una din nopți, amenințând «stafia» cu revolverile, să o facă să-și arunce halatul: era un locuitor, cu numele Grigore Năzăreanu. A fost deținut.

Și se plânge de foame... Recolta anului curent a fost atât de bogată în Ungaria, în țara «ciuntită» și necăjită, încât a putut expedie până acum patru mii de vagoane cu grâu pentru Elveția...

La Urania, în Sibiu, se va reprezenta în curând piesa *Mizerabilii*, de Victor Hugo. În 22—24 Noemvrie, Joi, Vineri și Sâmbătă, rulează filmul *Povestirile lui Hofman*, la ora 7 și 9 seara.

Avis

Consistorul arhidiecezan a înființat în edificiul seminarului teologic «Andreian» un cămin pentru adăpostirea Onor. preoți, cari vin la Sibiu în afaceri oficiale sau familiare.

Acest cămin se pune la dispoziția Onor. preoților începând cu ziua de azi, și cei interesați se vor adresa p. I. Grovu, econom seminarial.

Sibiu, la 31 Octomvrie 1923.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 9154/1923 Epitr.

(156) 1-3

Concurs

La Consistorul arhidiecezan din Sibiu este vacant un post de cancelist împreună cu următoarele retribuții lunare:

Salariu de bază	Lei 450
Indemnizație de chirie	90
Indemnizație de scumpete	750
Spor de scumpete	200
Total	Lei 1490

Doritorii de a reflecta la acest post (numai bărbați) să-și înainteze cererile lor scrise cu mâna proprie Consistorului arhidiecezan în Sibiu până **4/17 Decembrie a. c.** provăzute cu certificat de botez, certificat școlar și eventuale certificate de serviciu.

Sibiu, 1/14 Noembrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 8643.

(152) 1-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei Blăjei, protopresbiteratul Târnavei, se publică de nou concurs, cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat. Este casă parohială corespunzătoare și porție canonică de 26 jugăre, precum și o ferdă de 20 lire bucate dela fiecare familie.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile concursuale Consistorului arhidiecezan din Sibiu în termenul deschis.

Sibiu, 5 Noembrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 1179/1923

(153) 1-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III Răușor protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile de concurs oficiului protopopesc în termenul dat, Făgăraș, la 9 Noembrie 1923.

Oficiul protopresbiterat ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 417/1923 Prot.

(154) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, Mateiaș, protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreună cu această funcțiune sânt stabilite în coala B.

Concurenții își vor înainta petițiile provăzute cu documentele cerute de Regulamentul pentru parohii, subsemnatului oficiu în termenul deschis, și pentru a face cunoștință cu poporul se vor prezenta și în parohie la serviciul liturgic, până la publicarea alegerii.

Cohalm, la 22 Octomvrie 1923.

Oficiul protopresbiterat al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Mateiaș.

Emilian Stoica
protopresbiter.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Nr. 8281

(151) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea catedrei de religie dela liceul Negru Vodă din Făgăraș și dela școala medie de fete din Brad, publicăm concurs cu termen de 15 zile.

Ambele catedre sânt sistemizate în regulă și titularii vor primi leafa egală cu a profesorilor secundari.

Concurenții au să dovedească calificația lor preotească și pedagogică. Sânt preferiți candidații cu studii academice și cu examenul pedagogic profesoral.

Cererile instruite cu documentele relative la calificație și la serviciile anterioare, să se trimită Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, 19 Octomvrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. prot. 464/1923

(149) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Măgarei din protopresbiteratul Agnitei, în baza ordinului consistorial dela 21 Septembrie a. c. Nr. 7504 Bis. se publică concurs repetit cu termen de 30 de zile socotite dela prima lui apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, completate cu cele cuprinse în concluzul sinodului parohial dela 12 Februarie 1923.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul susindicat.

Concurenții, după prealabila incuviințare a protopresbiterului, să se prezenteze în vreo Duminică sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, 24 Octomvrie 1923.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent
Ioachim Munteanu
protopop

**Reclama este
sufletul comerțului**

BANCA CENTRALĂ**PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A. IN CLUJ****Capital: Lei 50.000,000 — 18.000,000 — Lei Rezerve.****Depuneri pe libel: Lei 125.000,000 — în trei ani!**

Banca Centrală, Filiala — Alba-Iulia
Banca Centrală, Filiala — Arad
Banca Centrală, Filiala — Bistrița
Banca Centrală, Filiala — Hateg
Banca Centrală, Filiala — Oradea-mare
Banca Centrală, Filiala — Sibiu
Banca Centrală, Filiala — Turda

primesc și fructifică totdeauna mai favorabil**DEPUNERILE**

pe LIBEL și în CONT-CURRENT și plătesc darea cătră stat din al său.

Depunerile la vedere le fructifică cu $5\frac{1}{2}\%$ netto. (131) 6-6

Depunerile pe termen fix de $\frac{1}{2}$ an cu 6% — 7% netto.

Depunerile pe timp mai lung și în sume mai mari, apoi fonduri comunale, bisericesti, școlare etc. fructifică în condițiuni speciale.

Adresați-vă la Banca Centrală, Secția Americană, în Cluj și la Filialele sale cu: Dollari, cecuri, drafturi și cu asigurate americane.

Serviciu prompt și culant. Corespondență în toate limbile.

Cumpărați acții dela Banca Centrală din Cluj.